

Geen belangenverstremgeling

Ik was verbaasd door het artikel "Verdienen of bijverdienen" van Thijs ten Raa in ESB van 20 november jl. Het artikel is onnodig suggestief; vooraf contact tussen de steller en ondergetekende had dat kunnen voorkomen.

De reisorganisatie 'Government Travel', waarover Ten Raa schrijft, is een stichting en is de geprivatiseerde vorm van het vroegere interdepartementale bureau dienstreizen (IBD) van Binnenlandse Zaken. De stichting is door en voor de (rijks)overheid opgericht en heeft tot doel (zie de statuten): "Het zo doelmatig mogelijk (doen) voorzien in de vraag van overheidsinstellingen (...) naar reizen en aanverwante diensten (...). De stichting tracht dit doel te bereiken door het (doen) exploiteren van een reisorganisatie, het (doen) bundelen van de vraag van overheidsinstellingen (...)".

Ik ben met enkele collega ambtenaren van rijks- en lokale overheid en iemand van buiten de overheid, lid van het bestuur van de stichting (die de aandelen beheert)

en van de Raad van Commissarissen van de G.T. Groep. Ik zit voor. Een eventueel batig liquidatiesaldo van de stichting komt toe aan de Staat der Nederlanden. Van dat laatste is geen sprake, want de stichting respectievelijk de groep is de afgelopen jaren stevig gegroeid met redelijke bedrijfsresultaten. Voor alle duidelijkheid: positieve bedrijfsresultaten komen de klanten, dus de overheidsorganisaties, ten goede.

Government Travel concurreert gewoon met andere reisbureaus; er is geen gedwongen winkelnering. Als Government Travel niet goed presteert wordt deze organisatie van de markt gedrukt en zo hoort het ook. Van een monopolie is geen sprake. Aan de inkoopkant probeert de Government Travel Stichting op zijn beurt zo scherp mogelijke afspraken te maken met leveranciers van reizen zoals de KLM, en met bijv. hotels of autoverhuurbedrijven. Relatief aantrekkelijke kortingen in combinatie met een efficiënte bedrijfsvoering moeten bijdragen aan het bereiken van het doel van de stichting.

Commissarissen houden toezicht op het bedrijf en adviseren de directie. Zij houden afstand van de dagelijkse bedrijfsvoering. De commissarissen vanuit de overheid hebben hun nevenactiviteiten officieel aangemeld bij de werkgever van hun hoofdfunctie en daarvoor in alle gevallen toestemming gekregen. De functie wordt in de eigen (vrije) tijd uitgeoefend.

De nevenactiviteiten zijn openbaar. De commissarissen hebben daarnaast een schriftelijke verklaring ondertekend waarin elk belangenconflict wordt uitgesloten: Commissarissen hebben geen bemoeienis met concrete reisopdrachten (behoudens hun eigen reizen) en contractonderhandelingen binnen de eigen organisatie. Zij zijn nimmer opdrachtgever of beslisser over een contract voor

het uitvoeren van reizen van de eigen organisatie: waar de belangen kunnen botsen kunnen en zullen commissarissen hun functie tijdelijk neerleggen.

Er bestaat recht op een vergoeding voor het (neven)werk dat voortvloeit uit het commissariaat. Dit, om aan te geven dat het een formele nevenactiviteit betreft en niet, zoals NVs die eigendom zijn van de staat, een positie qualitate qua. Wat mij zelf betreft was dit expliciet onderdeel van de afspraken die ik maakte met de (vorige) minister van Binnenlandse Zaken.

Onze taak is dus niet, zoals Ten Raa stelt, het beoordelen of er gesjoemeld wordt met dienstreizen of budgetten. De Raad van Commissarissen vliegt niet (laat staan, zoals hij stelt, "regelmatig") naar Curacao om de situatie ter plekke te inspecteren. Wij maken ook geen snoepreisjes. Een maal per jaar is een weekend (eigen, vrije tijd dus) uitgetrokken voor een studiereis van ca. anderhalve dag naar een bestemming in (tot nu toe) Europa. Daarbij worden verschillende onderdelen van het "reisproduct" bezocht en bestudeerd en bovendien is het gezellig en goed voor de groepsgeest van commissarissen en directeuren.

Gegeven de doelstelling van de stichting en de waarborgen die zijn getroffen is er voor de commissarissen, die bij de overheid hun hoofdfunctie hebben, geen sprake van een belangenconflict met deze nevenactiviteit. Eerder zou gesproken kunnen worden van belangenversterking, doel van de commissarissen is om belastingmiddelen voor overheidsreizen zo doelmatig mogelijk te (doen) besteden. Zoals bij de overheid vereist en gebruikelijk, gebeurt dat integer en in alle openheid.

W.J. Kuijken

De auteur is secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Naschrift

Wat een janboel. De heer Kuijken is bestuurslid van de stichting die de aandelen beheert en voorzitter van de Raad van Commissarissen van Government Travel Groep BV, een commerciële reisorganisatie met een omzet van 180 miljoen gulden en ruim 120 personeelsleden. De twee functies oefent hij niet als secretaris-generaal uit, maar in zijn "(vrije) tijd". Belangenconflicten heeft hij uitgesloten door een schriftelijke verklaring te ondertekenen! Plechtig heeft hij verklaard zijn functie tijdelijk neer te leggen in geval er een keuze voorligt in de eigen organisatie voor reisopdrachten. Wegens de feitelijke gedwongen winkelnering (de billen bloot: hoeveel procent van de Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatiesreizen worden bij uw reisbureau geboekt?) gebeurt dit niet.

De 'eigen organisatie' zou mijns inziens voortdurend gewiekst moeten kiezen tussen concurrerende aanbiedingen. Het tijdelijk neerleggen, "waar de belangen botsen", zou dan wel permanent zijn...

Thijs ten Raa